

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 24. april 2008 truffet vedtak i

- Sak nr:** 14/08 (arkivnr: 200800219-15)
- Saken gjelder:** Klage fra A på dommerfullmektig B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Eva Nygaard Ottesen (leder)
Jon Høyland
Halvor Kjølstad
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg
- Offentlighet:** I medhold av offentlighetsloven § 5a, jf. Forvaltningsloven § 13, er klagerens navn unntatt offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentlighetsloven § 2.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettsavgjørelsen og prosessledelsen.
 2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Innledning:

Ved brev av 14. februar 2008 har A inngitt klage på dommerfullmektig B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt dommerfullmektig B, som ved brev av 27. februar 2008 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra rettsvitnet i det aktuelle rettsmøtet, C. Sorenskriver D ved X tingrett er orientert om klagen. Han har i brev av 3. mars 2008 uttalt at han ikke har noe å tilføye til uttalelsen fra dommerfullmektig B.

Saksfremstilling:

I rettsmøte den 12. februar 2008 behandlet X tingrett sak om besøksforbud rettet mot klager, A. Retten ble administrert av dommerfullmektig B. C fungerte som rettsvitne.

A, og den som beslutningen om besøksforbud var gitt til vern om, møtte i rettsmøtet og avga forklaring.

Retten traff kjennelse i saken den 13. februar 2008.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Dommerfullmektig B avbrøt henne flere ganger under hennes forklaring.

Etter en tid stoppet han hennes forklaring og sa at han hadde hørt nok. Han spurte henne direkte på hvilken måte hun så for seg fremtidig kontakt med ham besøksforbudet skulle verne om. Etter at hun svarte på det, sa han at han ikke så grunnlag for å opprettholde besøksforbudet. Dette kan rettsvitnet C bevitne.

Dette medførte at hun ikke fikk si det hun hadde tenkt å si i rettsmøtet.

Videre satt dommerfullmektig B og smilte mens hun snakket om sin tragedie. Hun stoppet og spurte om han syntes at det var noe morsomt i det hun snakket om.

Hun ønsker ikke besøksforbud fordi dette er uriktig og ikke etter loven. En må være skyldig for å få straff. Hun er uskyldig.

Innklagede – dommerfullmektig B – har vist til følgende:

...”Hva angår den første klagegrunnen, ble spørsmålet om besøksforbudet skulle opprettholdes, behandlet i rettsmøte som varte fra kl. 12.30 til kl. 14.35, med en pause på om lag 20 minutter fra kl. 13.30 til 13.50. Klager avga før pausen en relativt omfattende forklaring om de faktiske forhold, hvor hovedpunktene av denne er protokollert i rettsboken.

Etter pausen avga fornærmede i saken, NN, forklaring, hvorpå klager deretter ble gitt anledning til å kommentere denne. Om lag kl. 14.30 ble klager og fornærmede informert om at retten hadde fått tilstrekkelig faktiske opplysninger til å avgjøre begjæringen, og at det derfor ikke var nødvendig med ytterligere forklaring fra klagers

side. Det ble ikke på noe tidspunkt uttalt at det ikke var grunnlag for å ta begjæringen til følge.

Hva angår den andre innsigelsen, kan det ikke utelukkes at jeg under rettsmøtet har smilt mens klager forklarte seg. Dette kan imidlertid i så fall ikke fortolkes som noe annet enn et forsøk på å være vennlig.”

Rettsvitnet – C - har uttalt følgende:

...”Da dommer B fant frem sakspapirer samt saken på nettet, hørte vi meget høye stemmer på venterommet. Han ba meg gå og sjekke hvem som satt der. Det var A som er tiltalt i saken og NN som er fornærmet. Etter et par minutter fikk de komme inn og A skulle forklare seg først. Fra før hadde B en skriftlig forklaring fra fornærmede, men det ble også sagt at han eventuelt kunne få forklare seg etter A. Hun tok plass ved vitnebordet og begynte sin forklaring. Det ble stilt spørsmål fra dommer, og hun fortalte også med egne ord. Under hele forklaringen hennes satt NN og ristet på hodet og var tydelig uenig i det som ble sagt. A la frem en meget detaljert forklaring, hadde i tillegg mange bilder som hun holdt opp som skulle støtte opp under det hun sa. I tillegg hadde hun et ark med navn på venner som kunne bli innkalt som vitner i saken. B avbrøt noen ganger når det hele ble for detaljert og etter en stund sa han at han hadde nok opplysninger til å kunne ta en avgjørelse.

I sin klage skriver A at hun reagerte på at B smilte/flirte under hennes forklaring. Dette kan ikke jeg si noe om. Jeg satt ved siden av han, og mitt blikk var rettet mot fornærmede/tiltalte samt skjermen foran meg hvor B skrev ned det som ble sagt i retten.

Når det gjelder påstanden om at han skulle ha sagt at det ikke var grunnlag for å opprettholde besøksforbudet, hørte ikke jeg at det ble sagt, kun at han hadde nok informasjon for å avgjøre saken. Da jeg møtte A i Tingrettens ekspedisjon dagen etter, sa jeg også dette til henne.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenopptagelse, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

I klagen har A vist til at dommeren avbrøt hennes forklaring og at han under hennes forklaring opplyste at det ikke var grunnlag for å opprettholde besøksforbudet. Hun har vist til at hun dermed ikke fikk sagt det hun hadde tenkt å si. Videre bestrider hun grunnlaget for å ilegge henne besøksforbud.

Dette er forhold som kan danne grunnlag for anke og som derfor ikke kan vurderes av Tilsynsutvalget for dommere. Denne delen av klagen avvises derfor fra behandling.

Det fremgår av lovforarbeidene, jf. NOU 1999: 19 side 325 flg, særlig side 326 første spalte, at Tilsynsutvalget forutsettes å kunne behandle ”uhøvisk eller utilbørlig” atferd fra dommerens side. Det uttales blant annet at:

”Dette innebærer bl.a. at grov, ubehøvlet opptreden fra en dommers side i et rettsmøte vil kunne gjøres til gjenstand for disiplinær forføyning. Det samme må gjelde (andre) utslag av slett møteledelse...”

Det følger av dette at klagerens anførsler om at dommerfullmektig B flirte eller smilte under hennes forklaring, kan behandles av utvalget.

På bakgrunn av sakens opplysninger, legger Tilsynsutvalget til grunn at dommerfullmektig B smilte én eller flere ganger under As forklaring i rettsmøtet. Dommerfullmektig B har forklart at i den grad han smilte under hennes forklaring, kan ikke dette fortolkes som annet enn et forsøk på å være vennlig.

Tilsynsutvalget vil bemerke at en dommer har et ansvar for å sørge for at parter og andre som møter i retten, føler seg ivaretatt og respektert. Dommeren må i den sammenheng være oppmerksom på hvilke forventninger parter og andre har til gjennomføringen av det enkelte rettsmøtet. Dette gjelder spesielt i saker som fremstår som vanskelige for partene rent menneskelig. Saker om besøksforbud vil ofte gjøre det. En atferd fra dommerens side som skjer med de beste hensikter, kan av personer som befinner seg i en vanskelig livssituasjon, oppleves krenkende.

Det inngår som en del menneskers normale uttrykksmåte å møte andre mennesker med smil, selv om situasjonen kan være anstrengt. Så lenge dette skjer innenfor visse rammer, vil dette ikke utgjøre brudd på god dommerskikk, selv om parter eller andre rent personlig opplever dette negativt. Tilsynsutvalget for dommere finner det ikke godtgjort at dommerfullmektig B under rettsmøtet opptrådte på en slik måte at dette utgjør et brudd på god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettsavgjørelsen og prosessledelsen.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.